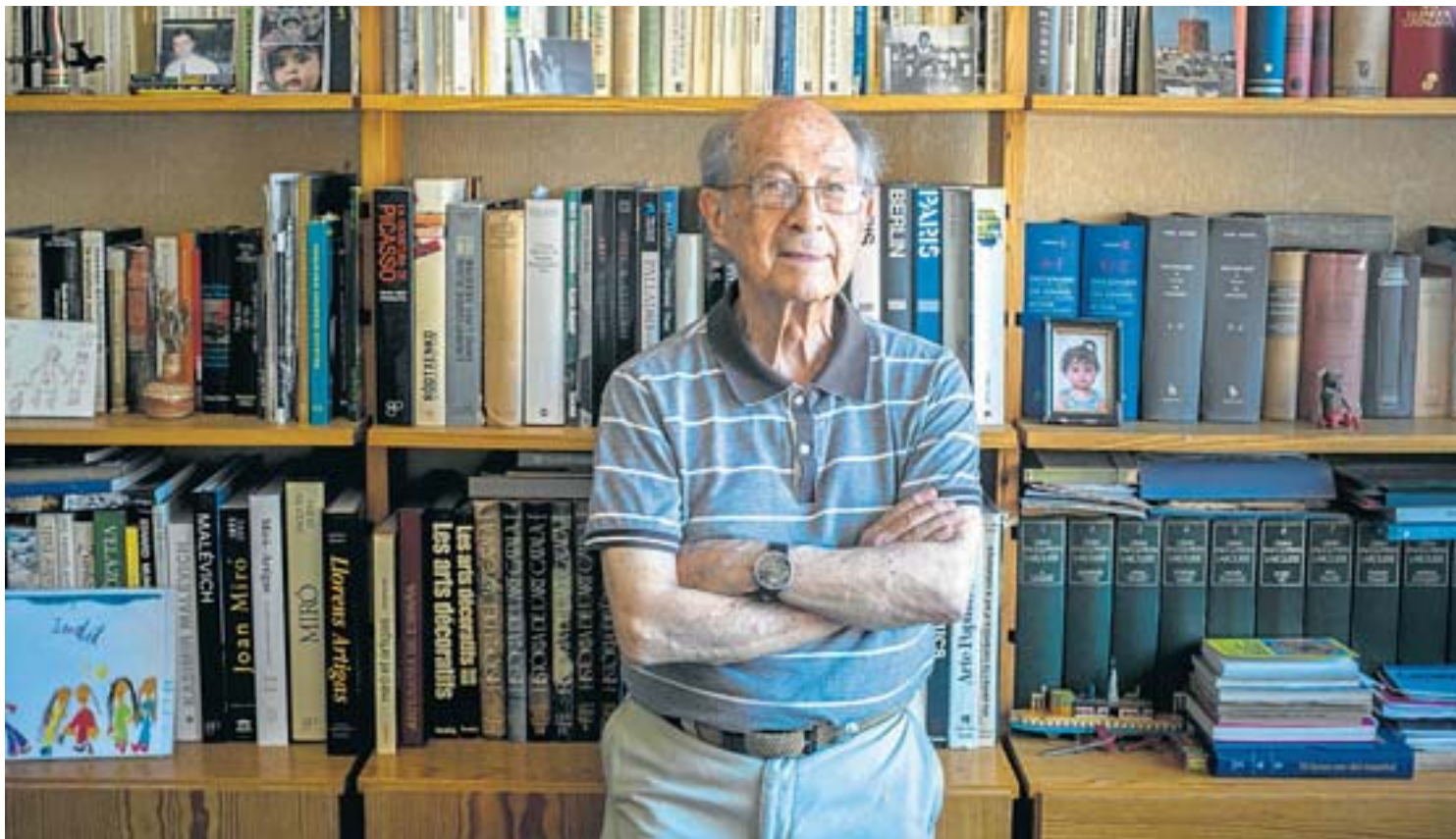

José Corredor-Matheos

Poeta i crític d'art

Acumula més de mig segle de memòria sobre l'art i la literatura catalans i espanyols. Conserva records d'un bon grapat de les personalitats artístiques més rellevants del segle XX. Ho ha posat en ordre a les seves memòries: 'Corredor de fondo' (Tusquets)

CÈLIA ATSET

“J.V. Foix em deia «el català de la Manxa»”

◆◆◆◆◆ Toni Vall

Llegint les seves memòries un té la sensació que vostè es recorda absolutament de tot.

Tinc bona memòria, és cert. I, a més a més, conservo tota la correspondència de la meua vida. Quan parlava amb personatges com Alberti, Miró o Dalí [a qui dedica extensos capítols] prenia notes per si algun dia havia d'escriure un article sobre ells.

I també guarda moltes coses de quan era petit.

I tant! Des dels llibres i contes fins a les cartes de les meves tietes. No me'n puc desprendre. Si ho fes em sentiria com si hagués abandonat una criatura. Tot té vida i memòria.

¿També les músiques, els llibres i les pel·lícules que anem coneixent durant la vida?

Sí, diuen que les aromes i la música són el que es conserva millor a la memòria. I no només això, sinó que estirant el fil d'aquests records en van apareixent d'altres que hi estan incrustats. Unes memòries no són una autobiografia, sinó l'evocació

del record del que has vist i conegut i de la gent amb qui t'has trobat.

Per què no hi parla de la seva poesia?

Un amic meu també m'ho ha preguntat. En algun moment hi apareix algun apunt però bastant anecdòtic. No crec que aquesta sigui la missió d'unes memòries. Tots tenim el nostre ego però no convé engrèixar-lo gaire.

Rememora una trobada a Salamanca amb Riba, Foix i Perucho, entre d'altres. I diu que, malgrat ser manxec, va sentir-se ben acollit per ells.

Eren gent molt afable i jo combino la timidesa amb l'atreviment, o sigui que ens vam entendre força bé.

De Riba explica que es va saber adaptar bé al jou del franquisme.

Sí, ell opinava que ja que la situació era desfavorable per a la cultura catalana ens havíem d'aprofitar d'ells tant com poguéssim. Pere Quart no compartia gens aquesta opinió.

“FA CINCSGLES QUE CATALUNYA I ESPANYA VAN PLEGADES I EM SENTO DESDOBLAT PER UNA BANDA I L'ALTRA”

Li interessa molt parlar dels ponts entre la cultura catalana i l'espanyola en temps difícils.

La revista *Ínsula*, per exemple, va dedicar molt d'espai a parlar de la literatura catalana i Vicente Aleixandre va fer un article elogiós sobre Riba. La dictadura va ser terrible, però hi havia persones i institucions espanyoles que mostraven interès per la cultura catalana.

Hi ha passatges divertits: la sessió d'espíritisme en què van convocar Ortega y Gasset...

Em va semblar malament fer-ho, perquè s'acabava de morir i encara no estava enterrat. I la taula, per cert, es va moure! La telecinesi havia estat molt de moda en el període d'entreguerres. A *La muntanya màgica* hi apareix, i Rilke n'era un fanàtic.

El seu primer poema és del 1943. Era bo?

El conservo! Estava molt influenciat per Espronceda i jo llavors ja em sentia poeta. Per entendre'ns, no és el típic poema que es fa en una clas-

se de mètrica, sinó que ja tenia consciència poètica autèntica.

A l'editorial Espasa Calpe va coincidir amb moltíssims escriptors d'esquerres.

Sí, i encara em sorprèn que no ens trobéssim amb molts més problemes dels que vam tenir. Hi havia molta gent del PSUC i em van proposar molts cops que entrés al partit. M'hi vaig negar sempre. Per a mi era més còmode ser-ne simpatitzant o un company de viatge i a ells ja els anava bé, perquè els resultava més fàcil i eficient demanar favors o gestions a algú que s'ho mirava des de fora que no pas a algú de l'aparell.

Amb Alberti i Vázquez Montalbán, tots dos comunistes, té dues anècdotes similars.

Sí, parlant amb ells per separat i en èpoques diferents sobre dues persones del partit els vaig dir que em resultaven de tracte agradable i tots dos em van dir la mateixa frase: “Sí, però ens podrien afusellar a tu i a mi”.

Força vegades durant el llibre es mostra allunyat, i fins i tot crític, del nacionalisme.

No comparteixo els pressupòsits independentistes. Fa cinc segles que Catalunya i Espanya van plegades i em sento desdoblada per una banda i l'altra. J.V. Foix em deia “el català de la Manxa”.

Com a expert en art explica coneixences i visions de molts artistes. Picasso no l'apassiona, oi?

Pot meravellar-te però no com mou ni emociona. Té una importància extraordinària però costa molt que t'afecti interiorment.

De Joan Miró diu que era senzill, afectuós i generós.

Sí, i tímid. Hi havia gent que se n'aprofitava. Ell aguantava, aguantava, aguantava fins que un dia se n'afartava i deia: “A aquest no el vull veure més”.

De Tàpies explica que no deixava créixer herba al seu voltant.

Això ho sap tothom i és profecia. L'admiro com a artista, però no volia que ningú li fes ombra i això el va portar a comportaments molt qüestionables. Potser tenia a veure amb allò que deia Pujol: “Som un país petit”.

“Els millors sentiments són inexplicables”, escriu, i ho vincula amb la poesia.

El poema és un fracàs perquè el que vol dir el poeta, la sensació que ha experimentat, no hi ha mots que puguin expressar-ho. L'èxit del poeta i del poema és aconseguir explicar amb paraules aquesta impotència del llenguatge. ◆◆